

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Warszawa, 02 lipca 2024 r.
znak sprawy: DEJ.jn.057,3,2024
telefon: 22 623 22 69
e-mail: Joanna.Markowska@minrol.gov.pl

Pan Wiktor Szmulewicz
Prezes Krajowej Rady Izb Rolniczych

Dotyczy: pisma KRIR/JM/648/2024 z dnia 6 czerwca br. zawierającego prośbę o rozpatrzenie stanowiska Zarządu Lubelskiej Izby Rolniczej z dnia 22 kwietnia br.

Szanowny Panie Prezesie,

w związku z przekazaną prośbą o rozpatrzenie stanowiska Zarządu Lubelskiej Izby Rolniczej w sprawie konieczności wprowadzenia na granicy UE dokładniejszych i pełnych analiz jakości każdej partii zbóż oraz innych płodów rolnych napływających z Ukrainy, przedstawiam następujące stanowisko obrazujące działania służb urzędowej kontroli żywności zapewniające rzetelną kontrolę importowanych do Polski artykułów rolno-spożywczych.

Kontrolę jakości handlowej importowanych artykułów rolno-spożywczych prowadzi podległa Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych (IJHARS).

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 21 grudnia 2000r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (1) (dalej „ustawa o jhars”), Inspekcja JHARS przeprowadza graniczną kontrolę jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych przeznaczonych wyłącznie na cele spożywcze przywożonych spoza państw członkowskich Unii Europejskiej oraz spoza państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym. Artykuły rolno-spożywcze przywożone z państw trzecich mogą być

dopuszczone do obrotu w rozumieniu przepisów prawa celnego, pod warunkiem przeprowadzenia kontroli jakości handlowej przez właściwe organy IJHARS. Przepisy ustawy o jhars nie dotyczą wymagań zdrowotnych, sanitarnych, weterynaryjnych i fitosanitarnych odnoszących się do artykułów rolno-spożywczych określonych w odrębnych przepisach (art. 2 pkt 4). W związku z powyższym IJHARS w ramach granicznej kontroli jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych nie posiada uprawnień do badania parametrów zdrowotnych i fitosanitarnych, np. oznaczania pozostałości środków ochrony roślin, metali ciężkich oraz zawartości mykotoksyn w żywności.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o jhars wprowadzane do obrotu artykuły rolno-spożywcze powinny spełniać wymagania w zakresie jakości handlowej, jeżeli w przepisach o jakości handlowej zostały określone takie wymagania oraz dodatkowe wymagania dotyczące tych artykułów, jeżeli ich spełnienie zostało zadeklarowane przez producenta.

Kontrola jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych przywożonych z kraju trzeciego jest dokonywana na przejściach granicznych zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 kwietnia 2015 r. w sprawie wykazu przejść granicznych, na których jest dokonywana kontrola jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (2) oraz w oddziałach lub miejscach wyznaczonych na terenie działania wojewódzkiego inspektora JHARS.

Na etapie importu, kontroli Inspekcji JHARS podlegają:

- artykuły rolno- spożywcze, przeznaczone wyłącznie na cele spożywcze wyszczególnione w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 18 stycznia 2013 r. w sprawie wykazu artykułów rolno-spożywczych przywożonych z zagranicy oraz ich minimalnych ilości podlegających kontroli jakości handlowej (3),
- świeże owoce i warzywa objęte wspólnotowymi normami handlowymi (szczegółowymi oraz normą ogólną),

przeznaczone na rynek polski po uprzednim zgłoszeniu ich do kontroli do właściwego wojewódzkiego inspektora JHARS.

Skala kontroli zależy od liczby zgłoszeń do kontroli, rodzaju produktu i wielkości partii. JHARS kontroluje artykuły wymienione w rozporządzeniu (3), w ilościach powyżej minimalnych. Zgłoszeniu do kontroli granicznej podlega każda partia owoców i warzyw objętych wymaganiami norm handlowych bez względu na wielkość. Na podstawie analizy ryzyka prowadzona jest kontrola lub odstąpienie od kontroli.

Zgodnie z art. 23 ust. 2 ustawy o jhars graniczna kontrola jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych przywożonych z krajów trzecich obejmuje co najmniej jedną z następujących czynności:

- sprawdzenie dokumentów umożliwiających identyfikację danego artykułu rolno-spożywczego oraz innych dokumentów świadczących o jego jakości handlowej np. atestów jakościowych, wyników badań laboratoryjnych,
- sprawdzenie oznakowania oraz warunków przechowywania i transportu,
- oględziny (ogólna ocena partii przez inspektora w zakresie cech organoleptycznych),
- pobranie próbek i wykonywanie badań.

O zakresie i trybie kontroli decyduje inspektor biorąc pod uwagę specyficzne cechy badanego produktu, warunki i możliwości techniczne do przeprowadzenia kontroli.

W przypadku, gdy po przeprowadzeniu oględzin obejmujących ogólną ocenę wyglądu partii artykułu rolno-spożywczego zachodzi podejrzenie co do jego niewłaściwej jakości handlowej inspektor z danej partii pobiera próbki w celu wykonania dalszych badań laboratoryjnych na zgodność z przepisami o jakości handlowej lub deklaracją (np. atestem jakościowym, specyfikacją, umową).

Zatem zakres badań laboratoryjnych w zakresie jakości handlowej wykonywanych w próbkach artykułów rolno-spożywczych, dla których nie ma określonych szczegółowych wymagań co do ich jakości uzależniony jest od deklaracji producenta.

W przypadku kiedy artykuł rolno-spożywczy, nie odpowiada wymaganiom w zakresie jakości handlowej inspektorzy IJHARS wydają decyzje zakazujące wprowadzenia do obrotu (art. 30 ust. 1 ustawy o jhars).

Kontrole jakości handlowej na przejściach granicznych PL-UA realizuje Wojewódzki Inspektorat JHARS w Lublinie: w Dorohusku (przejście kolejowe i drogowe), Hrubieszowie (przejście kolejowe), Hrebennem (przejście drogowe) oraz pracownicy Wojewódzkiego Inspektoratu JHARS w Rzeszowie: w Korczowej (przejście drogowe) i w Medyce (przejście kolejowe).

W związku z aktualną sytuacją, w celu wzmocnienia granicznej kontroli importowanych produktów rolnych na wschodzie Polski, kontrole jakości handlowej na przejściach granicznych Polski z Ukrainą realizowane są przez pracowników ww. WIJHARS przez 24 godziny 7 dni w tygodniu. Kontrole prowadzone są na bieżąco i bez zakłóceń.

W celu uświadomienia opinii publicznej co do działań kontrolnych prowadzonych przez IJHARS, w tym prowadzenia kontroli granicznej, informacje publikowane są przez GIJHARS również w mediach społecznościowych [#IJHARS](#).

Pragnę podkreślić, że na wniosek Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, z Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności – KPO (część inwestycji A2.4.1) zostało przyznane wsparcie finansowe Głównemu Inspektoratowi Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych przeznaczone na modernizację infrastruktury analityczno-laboratoryjnej tej inspekcji. Środki finansowe zostaną przeznaczone na zakup nowoczesnego sprzętu laboratoryjnego i roboty budowlane związane z modernizacją specjalistycznych pracowni analiz. Inwestycja została zaplanowana na lata 2023-2025 z budżetem 15 mln PLN (z czego Unia Europejska pokryje koszty netto do kwoty 12 mln PLN). Efektem modernizacji laboratoriów inspekcji w ramach KPO będzie zwiększenie możliwości analitycznych badania jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych, w tym artykułów importowanych.

Również Inspekcja Weterynaryjna (IW) podlegała Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi prowadzi nadzór, w tym kontroluje import:

- produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi;
- produktów pochodzenia zwierzęcego nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi (pasze zawierające elementy pochodzenia zwierzęcego);
- pasz niezawierających tkanek zwierząt - zbóż przeznaczonych na cele paszowe oraz innych pasz pochodzenia roślinnego.

Graniczny lekarz weterynarii jest organem właściwym do prowadzenia urzędowej kontroli, w punktach kontroli granicznej (BCP), przywożonych na terytorium Unii Europejskiej przesyłek w oparciu o przepisy rozporządzenia (UE) nr 2017/625(4), która obejmuje:

- kontrolę dokumentów - weryfikacja świadectw urzędowych, poświadczeń urzędowych oraz innych dokumentów, w tym dokumentów o charakterze handlowym, które muszą towarzyszyć przesyłce;
- kontrolę identyfikacji - sprawdzenie, czy zawartość i oznakowanie przesyłki, plomby i środki transportu odpowiadają informacjom zawartym w świadectwach urzędowych, poświadczeniach urzędowych lub innych dokumentach towarzyszących przesyłce;
- kontrolę bezpośrednią – inspekcja towarów oraz w stosownych przypadkach oględziny opakowania, środków transportu, oznakowania i temperatury, a także pobieranie próbek do analiz, badania lub diagnostyki oraz inne kontrole niezbędne do sprawdzenia zgodności z przepisami prawa.

Urzędowa kontrola produktów pochodzenia zwierzęcego przywożonych z państw trzecich (w tym z Ukrainy) odbywa się na zasadach określonych w przepisach Unii Europejskiej (brak w tym zakresie przepisów krajowych). Każda przesyłka produktów pochodzenia zwierzęcego podlega kontroli dokumentacji - najczęściej jest to wymagane przepisami świadectwo zdrowia, sygnowane przez właściwy do

certyfikacji urzędowy organ w państwie trzecim, w którym poświadczono są określone warunki dla przywożonego towaru.

Kontrola identyfikacji i kontrola bezpośrednia prowadzone są z częstotliwością określoną w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 2019/2129(5), które ustala podstawowe poziomy częstotliwości kontroli identyfikacyjnych i kontroli bezpośrednich dla poszczególnych grup towarów, z uwzględnieniem dostępnych ocen naukowych i informacji dotyczących ryzyka związanego z tymi towarami. W ramach kontroli bezpośredniej pobierane są wyrywkowo próby do badań laboratoryjnych, m.in. w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych, pozostałości leków weterynaryjnych oraz skażeń radioaktywnych. Kontrole te dotyczą również norm określonych w rozporządzeniu (UE) 2023/915(6).

Urzędowa kontrola przywożonych z państw trzecich (w tym z Ukrainy) pasz niezawierających tkanek zwierząt oraz kontrola zbóż przeznaczonych na cele paszowe wykonywana jest w oparciu o przepisy krajowe – art. 46 ustawy o paszach(7) (przepisy unijne nie uwzględniają konieczności takiej kontroli) - każda przesyłka pasz, w tym zbóż przeznaczonych na cele paszowe, poddawana kontroli urzędowej na granicy podlega weryfikacji dokumentów towarzyszących przesyłce (świadectwo zdrowia nie jest wymagane przepisami prawa), natomiast częstotliwość kontroli identyfikacji i kontroli bezpośredniej wynika z przeprowadzanej przez Inspekcję Weterynaryjną analizy ryzyka zgodnie z art. 44 rozporządzenia (UE) nr 2017/625.

Podczas urzędowej kontroli, graniczny lekarz weterynarii ma prawo pobrać próbki do badań laboratoryjnych - zgodnie z Planem Urzędowej Kontroli Pasz (opracowanym przez Głównego Lekarza Weterynarii) lub z tzw. „podejrzenia”, jeżeli ma wątpliwości w stosunku do danej przesyłki. Należy również mieć na uwadze, że powiatowi lekarze weterynarii pełnią nadzór nad wszystkimi podmiotami sektora paszowego w kraju. W ramach nadzoru sprawowanego nad podmiotami importującymi i/lub wprowadzającymi do obrotu pasze, pobierane są próbki do urzędowych badań laboratoryjnych, zgodnie z art. 7 ust. 2 pkt 2 ustawy o paszach oraz art. 14 lit. h rozporządzenia (UE) 2017/625. W przypadku uzyskania informacji o niezgodnym

wyniku badań, powiatowy lekarz weterynarii, zgodnie z art. 50 ust. 4 ustawy o paszach, niezwłocznie podejmuje działania mające na celu niedopuszczenie do wykorzystania takiej paszy w żywieniu zwierząt. Ponadto, powiatowy lekarz weterynarii, w zależności od poczynionych ustaleń i zakresu nieprawidłowości, stosuje katalog działań przewidzianych w art. 138 rozporządzenia (UE) 2017/625 (m.in. wycofanie towaru lub jego zniszczenie).

W przypadku gdy importowana z państwa trzeciego przesyłka nie spełnia wymagań przywozowych (stwierdzenie uchybień, nieprawidłowości, niezgodne wyniki badań laboratoryjnych, błędne oznakowanie lub brak oznakowania produktu), organy urzędowej kontroli na granicy podejmują działania mające na celu niedopuszczenie do wykorzystania, w żywieniu ludzi lub zwierząt, zakwestionowanego produktu – nie zostaje wydana decyzja zezwalająca na wwóz na terytorium UE, towar nie jest dopuszczony do obrotu, a przesyłka podlega odesłaniu do państwa pochodzenia lub zniszczeniu.

Ponadto, w związku z trudnościami na rynkach rolnych państw graniczących z Ukrainą, KE wprowadziła środki zapobiegawcze dotyczące niektórych produktów pochodzących z Ukrainy. W świetle nieprzedłużenia, przez KE, obowiązujących do 15 września 2023 r. ww. unijnych środków ochronnych, rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 15 września 2023 r. w sprawie zakazu przywozu z Ukrainy produktów rolnych(8) , od 16 września 2023 r., został wprowadzony zakaz przywozu niektórych produktów rolno-spożywczych pochodzących z Ukrainy - rozporządzenie wprowadza bezterminowy zakaz przywozu do Polski m.in. niektórych rodzajów zbóż, nasion oleistych, śrut czy makuchów (szczegółowy zakres towarowy objęty zakazem określa załącznik do rozporządzenia) - z rozporządzenia został wyłączony tranzyt.

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Głównego Lekarza Weterynarii, polecono granicznym lekarzom weterynarii w Korczowej, Koroszczynie i Dorohusku zwiększenie częstotliwości kontroli fizycznych (bezpośrednich) przesyłek, w ramach których pobierane były dodatkowe próbki do badań laboratoryjnych. Dodatkowy program próbkobrania rozpoczęto 26 lutego 2024 r., a próby pobierane były

zarówno z pasz roślinnych, jak i z produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi – do 10 maja br. pobrano 600 próbek. Ponadto w maju br. polskie punkty kontroli granicznej przeprowadziły ok. 670 kontroli produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi objętych planami kontroli - pobrano i przebadano 41 próbek.

Reasumując, przeprowadzone przez Inspekcję Weterynaryjną, kontrole urzędowe przesyłek pochodzących z państw trzecich (w tym z Ukrainy) jak dotąd nie wykazały, aby ww. towary stanowiły istotne zagrożenie dla zdrowia i życia zwierząt lub polskich konsumentów. Wykaz przejść granicznych na których odbywają się weterynaryjne kontrole pasz stanowi załącznik do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (9) , natomiast lista weterynaryjnych punktów kontroli granicznej (BCP) na których odbywają się kontrole produktów odzwierzęcych została zamieszczona na stronach internetowych Komisji Europejskiej - https://food.ec.europa.eu/animals/veterinary-border-control/contact-details-bcpsveterinary_en#EU

Kontrola bezpieczeństwa importowanych zbóż dla konsumenta przeprowadzana jest przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej (PIS) podległej ministrowi do spraw zdrowia, niemniej jednak Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi w ramach dotacji celowych udzielanych instytutom badawczym finansuje badania dodatkowych próbek pobranych z towarów pochodzących z Ukrainy (w tym zbóż) na obecność pozostałości środków ochrony roślin na potrzeby PIS. W 2023 r. badania te wykonywane były przez Instytut Ogrodnictwa – Państwowy Instytut Badawczy.

Zgodnie ze sprawozdaniem przekazanym przez instytut w 2023 r. wykonano analizy pozostałości środków ochrony roślin, które oceniano zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 396/2006 dla 1 023, próbek nadesłanych przez granicznych i wojewódzkich inspektoratów PIS, z czego 880 próbek pobranych było z partii towarów pochodzących z Ukrainy bądź prawdopodobnie pochodzących z tego kraju. Graniczne stacje sanitarno-epidemiologiczne (GSSE) nadesłały 619 próbek, a pozostałe 261 próbek nadesłały stacje wojewódzkie (WSSE) z terenu całego kraju. W 2024 r. badania te są wykonywane w dwóch instytutach tj. tak jak w 2023 r. przez Instytut Ogrodnictwa – Państwowy Instytut Badawczy oraz dodatkowo przez

Instytut Ochrony Roślin – Państwowy Instytut Badawczy ze względu na zwiększoną liczbę badań. W 2024 r. planowane jest wykonanie badań 1 500 próbek pochodzących z państw trzecich, z czego 1000 próbek pochodzących z Ukrainy

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Stefan Krajewski
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/

Podstawa prawna:

- (1) Ustawa z dnia 21 grudnia 2000r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2023r., poz 1980);
- (2) Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 kwietnia 2015 r. w sprawie wykazu przejść granicznych, na których jest dokonywana kontrola jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2015 r. poz. 592 ze zm.)
- (3) Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z 18 stycznia 2013 r. w sprawie wykazu artykułów rolno-spożywczych przywożonych z zagranicy oraz ich minimalnych ilości podlegających kontroli jakości handlowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1934 ze zm.);
- (4) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin, zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001, (WE) nr 396/2005, (WE) nr 1069/2009, (WE) nr 1107/2009, (UE) nr 1151/2012, (UE) nr 652/2014, (UE) 2016/429 i (UE) 2016/2031, rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 i (WE) nr 1099/2009 oraz dyrektywy Rady 98/58/WE, 1999/74/WE, 2007/43/WE, 2008/119/WE i 2008/120/WE, oraz uchylające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 854/2004 i (WE) nr 882/2004, dyrektywy Rady 89/608/EWG, 89/662/EWG, 90/425/EWG, 91/496/EWG, 96/23/WE, 96/93/WE i 97/78/WE oraz decyzję Rady 92/438/EWG (rozporządzenie w

- sprawie kontroli urzędowych) (Dz. Urz. UE L 95 z 07.04.2017, str. 1, z późn. zm.);
- (5) Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2019/2129 z dnia 25 listopada 2019 r. ustanawiające przepisy dotyczące jednolitego stosowania poziomów częstotliwości kontroli identyfikacyjnych i kontroli bezpośrednich określonych przesyłek zwierząt i towarów wprowadzanych do Unii (Dz. Urz. UE L 321 z 12.12.2019, str. 122, z późn. zm.);
  - (6) Rozporządzenie Komisji (UE) 2023/915 z dnia 25 kwietnia 2023 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych poziomów niektórych zanieczyszczeń w żywności oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1881/2006 (Dz.U. UE L 119 z 5.5.2023, str. 103, z późn. zm.);
  - (7) Ustawa z dnia 22 lipca 2006 r. o paszach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1149);
  - (8) Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 15 września 2023 r. w sprawie zakazu przywozu z Ukrainy produktów rolnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1898);
  - (9) Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 3 sierpnia 2022 r. w sprawie wykazu przejść granicznych, na których może być dokonywana kontrola urzędowa pasz i pasz leczniczych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1677).